

tipul tranzițional spre vertisol este cenușiu vertic (*AeBi/v*).

Caracterele diagnostice se pot pronunța și la alte nivele, mai joase de subtip – familie, gen, etc.

Cercetătorul solului este impus pe teren să aranjeze caracterele în ordin preponderent, ceea ce în unele cazuri nu este ușor.

Ordinea poate fi schimbată în interdependența de rezultatele analitice, care vor stabili în cazuri necesare gradul de salinizare, solonețizare etc.

Concluzii

Fiecare sol poate fi caracterizat cu o formulă diagnostică care nu prezintă o formalitate și nu poate fi ignorată. Formula de fapt adevărește existența solului, obiectivitatea clasificării. Nu există sol care nu poate avea o formulă diagnostică.

Bineînțeles, că nu toate unitățile de sol au fost deja cercetate și evidențiate la toate nivelele taxonomice. Nu este exclusă posibilitatea existenței unor soluri neevidențiate, sau clasificate greșit.

Însă consider că sistemul marcării simbolice a caracterelor și formula diagnostică a fiecărei unități taxonomice de sol permite obiectivizarea sistematizării și clasificării solurilor la diferite nivele.

Bibliografie

1. Baza Mondială de Referință pentru Resursele de sol, Iași, 2000.
2. Soil Map of the World. ISRIC. Wageningen, 1997.
3. Ursu A. Clasificarea solurilor Moldovei pe principii contemporane. // Buletinul Academiei de Științe a Republicii Moldova. Științe biologice și chimice, №. I. Chișinău, 1997.
4. Ursu A. Clasificarea solurilor Republicii Moldova. Chișinău, 1999.
5. Ursu A. Some particularities of the new classification of the soil of Moldova. // Eurasian soil Science. № 3 (32) 1999-a.
6. World Reference Base for Soil Resources. Report. Rome, 1998.
7. Урсу А.Ф. Некоторые особенности новой классификации почв Молдавии. // Почвоведение, № 3, Москва, 1999.

PROBLEME DE REGIONARE FIZICO-GEOGRAFICĂ A TERITORIULUI REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae Boboc

Institutul de Ecologie și Geografie al AȘM

Introducere

Valorificarea intensă a mediului înconjurător, odată cu apariția omului, a contribuit treptat la acutizarea contradicțiilor dintre tendințele de a obține productivitate cât mai înaltă în procesul activității economice și acțiunile de menținere a stabilității peisajelor geografice și a calității mediului. Intervențiile omului tot mai frecvent generează discordanțe dintre dinamica diferitelor procese din cadrul peisajelor geografice și gradul de stabilitate a acestora. Dintre fenomenele cu consecințe distructive menționăm

intensificarea proceselor de modelare a reliefului (eroziunile, alunecările de teren, curgerile noroioase), creșterea gradului de poluare a solurilor, apelor de suprafață și a pânzei freatice, schimbările componentei specifice, a numărului și a repartiției spațiale a florei și faunei, diminuarea catastrofală a peisajelor naturale. În vederea menținerii stabilității geoecologice este necesară utilizarea diferențiată a resurselor naturale ținând cont de valoarea potențialului natural și modul de repartizare spațială a diferitelor categorii de peisaje geografice. Specificul repartizării teritoriale a diferitelor componente ale mediului cel mai adecvat poate fi apreciat în procesul regionărilor particulare (regionarea geomorfologică, regionarea climatică, regionarea geobotanocă, regionarea pedogeografică etc.) iar cel al peisajelor geografice în ansamblu, în baza regionării peisagistice sau fizico-geografice. Ultima categorie de regionare, în concepția contemporană, reprezintă procesul de cercetare a *legilor de diferențiere și integrare a unităților teritoriale, inclusiv a evaluării structurii și modului de evoluție în timp a acestora*.

Baza teoretică a concepției de regionare fizico-geografică. Regionările geografice reprezintă un sistem de clasificări ale proceselor și fenomenelor mediului înconjurător, care pot fi elaborate după diverse criterii (genetic, după forma obiectelor, după dimensiuni, după funcție etc.). Aceste clasificări, reieșind din specificul componentelor de mediu, se sprijină și pe delimitări spațiale, care duc la divizarea geosistemului (mediului) în areale de diferite dimensiuni, în unități spațiale cosubordonate [1]

Necesitatea elaborării concepției de regionare naturală a fost conștientizată încă în Evul Mediu, când autorii încercau să evidențieze unele caracteristici care permit fundamentarea diversității spațiale în raport cu particularitățile mediului. În secolul al XIX-lea apar lucrările naturalistului german A. Humboldt (Kosmos în 5 volume, 1845-1862) în care se argumentează legile zonalității latitudinale și a etajării verticale a vegetației și lumii animale. În 1856 publică "cea mai interesantă lucrare" [2] a sa basarabeanul A. I. Grossul-Tolstoi "Обозрение рек, почв и местоположений Новороссийского края и Бессарабии в сельскохозяйственном отношении". Pe harta anexată la această lucrare autorul reprezintă patru fâșii latitudinale de soluri. Aceste idei (repartiția latitudinală a lumii animale, vegetale și a solurilor) au fost cu succes fructificate de către V.V. Dokuciaev, care, la începutul secolului al XX-lea, introduce în teoria și practica geografiei concepția zonalității naturale, concepție dezvoltată ulterior de către L.S. Berg sub numele de știință despre landșafturi, iar de către geograful german S. Passarge – *geografia landșaftologică sau geografia peisagistică*.

În perioada postbelică teoria și metodologia regionării fizico-geografice este dezvoltată pe larg de școala geografică sovietică [4,5,6,7,8 ș.a.].

Apreciind rolul componentelor în formarea geosistemelor și în diferențierea ierarhică spațială a acestora N.A. Solnțev le aranjează într-o anumită ordine. Pe locul întâi este plasată scoarța terestră cu formele structurale de relief, generate de mișcările noi tectonice, urmate de apele de suprafață, condițiile meteorologice. Se finalizează acest sistem cu vegetația, lumea animală și soluri.

Unul din aspectele esențiale ale regionării fizico-geografice reprezintă principiile utilizate în procesul de regionare. Dintre acestea majoritatea autorilor menționează *integritatea teritorială a geosistemelor, gradul de omogenitate a condițiilor naturale, unicitatea genetică, zonalitatea și azonalitatea, principiul complexității*, ș.a. [4,5,6,7,8,9 ș.a.].

Rezultate și discuții

Cercetările efectuate în ultimele decenii au permis obținerea unui volum apreciabil de informație privitor la diferențierea spațială a geosistemului, fenomen determinat de utilizarea în procesul de cercetare a noilor tehnici și tehnologii informaționale, analiza comparativă a materialelor cartografice din ultimele secolele, a imaginilor satelitare etc. În consecință, s-a încercat de a concretiza sistemul regional de unități taxonomice de pe teritoriul Republicii Moldova, sistem conturat în anii 80 ai secolului trecut.

Neomogenitatea spațială a teritoriului permite de a efectua divizarea ierarhică a peisajelor geografice. La baza tipizării categoriilor de unități au fost puse diferite principii, în raport cu poziția acestora în sistemul ierarhic.

În linii mari pot fi deosebite **unități teritoriale locale** sau tipologice, **unități teritoriale regionale** și **unități teritoriale globale**. Unitățile teritoriale globale pe teritoriul Republicii Moldova sunt reprezentate de zonele geografice. Diferențierea spațială a acestora este influențată de modul zonal (latitudinal) de repartiție a condițiilor termice și ale umidității, care determină și specificul componentelor biogene. Limitele dintre zona de silvostepă și cea de stepă au fost trasate ținând cont de caracteristicile hidrotermice dar și de specificul biogeografic [11,12,13]. *Regiunile fizico-geografice*, unități cosubordonate zonelor, sunt deosebite în baza principiului complexității, limitele acestora fiind trasate, în mare parte, după caracteristicile morfometrice ale reliefului, specificul și intensitatea proceselor de modelare și de alcătuire geologică și vârsta substratului, care, la rândul său, determină modul de repartiție spațială a elementelor biopedoclimatice (a temperaturii și umidității, a vegetației și solurilor) (fig. 1).

Zona de silvostepă cuprinde nordul și centrul țării. Se caracterizează cu o cantitate moderată a precipitațiilor anuale, valoarea medie a căroră depășește 550-600 mm. Umiditatea, relieful de podiș și specificul rocilor parentale (prezența formațiunilor permabile argilo-nisipoase, a pietrișurilor și a rocilor carbonatice) favorizează dezvoltarea pe soluri cenușii, brune, uneori și pe cernoziomuri levigate a peisajelor silvice.

În zona de silvostepă se evidențiază cinci regiuni fizico-geografice.

A. Regiunea Podișurilor și Câmpiilor de silvostepă a Moldovei de Nord ocupă 16,9% din teritoriul republicii. Relieful reprezintă un sistem de podișuri și câmpii moderat și respectiv slab fragmentate. Altitudinile maxime ating 300–350 m. Fâșia de toltre din nord-vestul regiunii creează un peisaj erozivo-carstic pitoresc. Dintre procesele exogene, pe lângă cele carstice, se evidențiază eroziunea, procesele de surpare și rostogolire, alunecările de teren.

Temperatura medie în ianuarie este de $-4, -4,5^{\circ}\text{C}$, în iulie $19,5-21^{\circ}\text{C}$. Precipitațiile medii anuale ating valori de 550–620 mm. Rețeaua hidrografică este bine dezvoltată, fiind reprezentată prin râuri mici cu debit relativ redus, dar cu scurgerea de obicei permanentă. Terenurile agricole ocupă circa 80% din teritoriu fiind ocupate de cereale (grâu, orz, secară, porumb), culturi tehnice (sfeclă de zahăr, floarea soarelui) și pomi-cole (mere, prune, cireșe). Regiunea cuprinde trei subregiuni fizico-geografice.

A1. Podișul de silvostepă a Moldovei de Nord este situat în nordul interfluviului Prut-Nistru și ocupă 9,80% din teritoriul republicii. Se evidențiază printr-un relief slab fragmentat cu altitudini până la 300 m. Aceasta determină ponderea apreciabilă (59,0%) a reliefului cu altitudinea ce depășește 200 m și valoarea mică (5,7%) a versanților

cu panta mai mare de 6° . Densitatea fragmentării de obicei nu depășește 1 km/km^2 și numai în valea fluviului Nistru și a râului Prut aceasta poate întrece de $1,5 \text{ km/km}^2$. Precipitațiile medii anuale ating valori de 580-620 mm. Temperaturile medii ale lunii ianuarie alcătuiesc $-4,5^{\circ}\text{C}$, ale lunii iulie, $19,5^{\circ}\text{C}$. Suma temperaturilor active din perioada de vegetație este de $2800-2900^{\circ}$. Pe soluri cenușii molice, cenușii tipice, rendzine tipice și levigate și cernoziomuri levigate se dezvoltă păduri de stejar cu cireș. Pondere peisajelor silvice și a terenurilor agricole alcătuiește 9,2% și respectiv 76,7% din suprafața totală a regiunii.

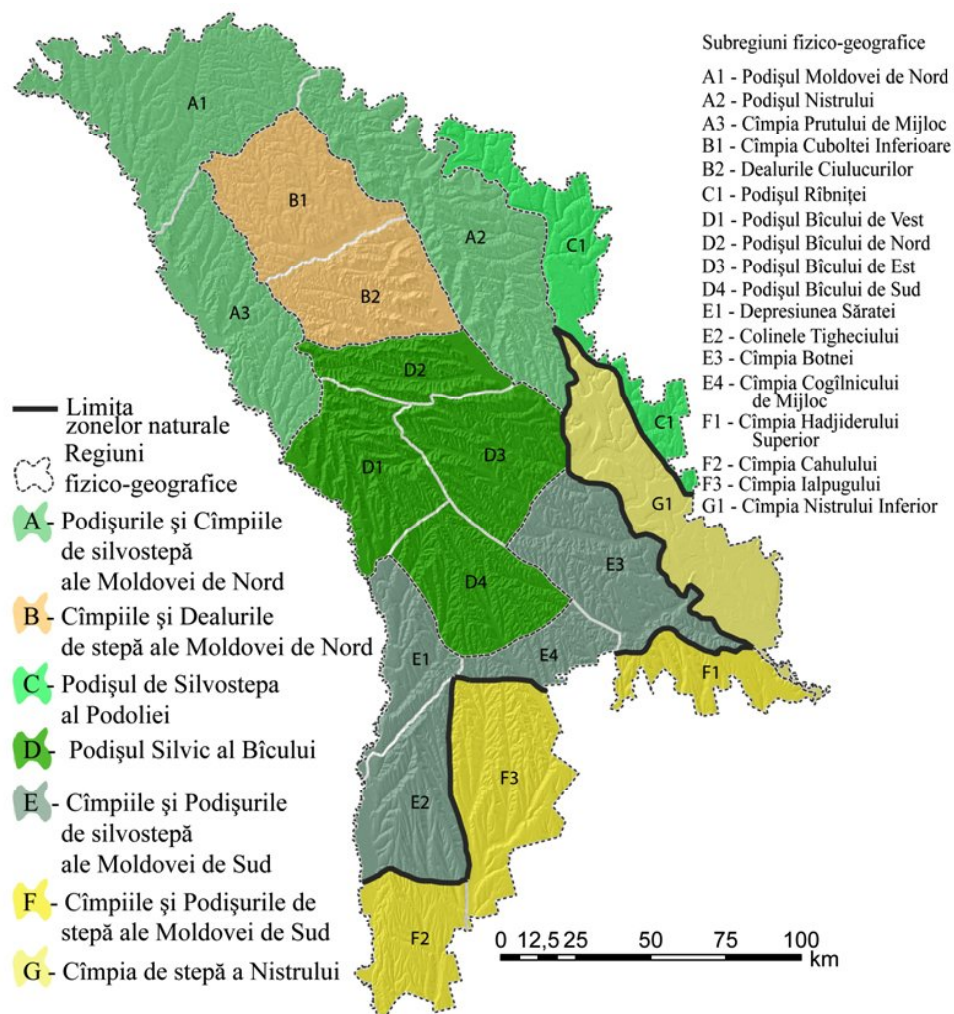

Fig. 1. Republica Moldova. Regionarea fizico-geografică.

A 2. Podișul de silvostepă al Nistrului ocupă interfluviul Răut-Nistru (altitudinea maximă 350 m) și deține 10,49% din suprafața Republicii Moldova. Are un relief moderat fragmentat de un sistem de văi și ravene înguste, uneori în formă de chei (densitatea fragmentării $1,9-2,1 \text{ km/km}^2$). În acest podiș, în raport cu Podișul Moldovei de Nord, se înregistrează o pondere majorată a versanților cu panta mai mare de 6° (11,8% din suprafața totală).

Se dezvoltă pe larg procesele erozionale, alunecările de teren și cele carstice. Precipitațiile medii anuale depășesc 600 mm. Suma temperaturilor active din perioada de vegetație alcătuiește 2900⁰ în nord și 3150⁰ în sud. Temperatura medie a lunii ianuarie variază de la -4,5°C în nord și până la -3,5°C în sud, a lunii iulie, 19,5°C în nord și 20°C în sud. Pe soluri cenușii molice, cenușii și cernoziomuri levigate se întâlnesc dumbrăvile de gorun și carpen în sud și gorun și cireș în nord. Suprafața pădurilor alcătuiește 11,0%, a terenurilor agricole 79,8% din suprafața totală a subregiunii.

A3. Câmpia de silvostepă a Prutului de Mijloc ocupă segmentul de est al bazinului Prutului, de la râul Camenca în nord și până la râul Delia în sud. Câmpia ocupă 6,59% din suprafața republicii. Predomină altitudinile sub 250 m. Densitatea mare a fragmentării reliefului, valoarea apreciabilă a energiei reliefului și răspândirea largă a rocilor argilo-nisipoase determină dezvoltarea intensă a alunecărilor de teren și a eroziunii torențiale. Cantitatea anuală de precipitații alcătuiește 500-550 mm din care majoritatea (cca. 400 mm) cad în perioada de vegetație. Temperatura medie a lunii ianuarie este de -4°C, a lunii iulie, 20°C. Pe soluri cenușii molice și cernoziomuri levigate, în lunca largă a Prutului și pe soluri aluviale molice și stratificate, s-au păstrat comunități de stejar, salcie, plop. Terenurile agricole constituie 76,3% din suprafața subregiunii. Câmpia Prutului de Mijloc, în raport cu alte subregiuni fizico-geografice, se evidențiază prin cea mai mare pondere a pajiștilor (21,5% din suprafața totală a acesteia).

B. Regiunea câmpiilor și dealurilor de stepă a Moldovei de Nord ocupă circa 11% din teritoriul republicii. Relieful este reprezentat de câmpii slab fragmentate cu altitudini în jur de 200-220 m și dealuri cu altitudini până la 350 m. Dintre procesele exogene se evidențiază eroziunea în suprafață în regiunile de câmpie și eroziunea torențială și alunecările de teren în cele deluroase. Temperatura medie a lunii ianuarie variază de la -4,5°C în nord până la -4,0°C în sud, a lunii iulie 20°C. Precipitațiile medii anuale alcătuiesc 500-650 mm. Suma temperaturilor active din perioada de vegetație este de 3000-3100⁰. În câmpie predomină râuri consecutive, iar în regiunea de deal este prezent un sistem de râuri subsecvente. Pe cernoziomuri tipice moderat și slab humifere, îndeosebi pe versanții afectați mai intens de eroziune și alunecări de teren, este prezentă vegetația de stepă. Pe unele dealuri, pe soluri cenușii molice și cernoziomuri levigate, se întâlnesc peisaje silvice. Terenurile agricole dețin 84% din suprafața regiunii, fiind ocupate de cereale, culturi tehnice și pomicole. Regiunea include două subregiuni fizico-geografice.

B1. Câmpia de stepă a Cuboltei Inferioare ocupă partea superioară a bazinului Răutului, câmpie cunoscută și sub numele de Câmpia Bălților. Suprafața acesteia deține 5,94% din suprafața republicii. Relieful reprezintă o câmpie slab fragmentată, cu altitudinea medie 160 m. Versanții cu panta ce depășește 6⁰ alcătuiesc numai 4% din suprafața totală a subregiunii. Dintre procese de modelare se evidențiază eroziunea în suprafață, mai rar cea torențială și alunecările de teren. Anual cad circa 500 mm de precipitații din care circa 400 mm cad în perioada de vegetație. Predomină cernoziomurile tipice moderat humifere cu asociații de stepă (păiuș și negară cu diferite ierburi). Terenurile agricole alcătuiesc circa 84,8% din suprafața subregiunii din care circa 68% revin terenurilor arabile.

B2. Dealurile de stepă ale Ciulucurilor ocupă 5,0% din suprafața republicii. Relieful este reprezentat de un sistem de dealuri cu altitudini până la 330-350 m intens

fragmentate de văi și ravene și de multiple alunecări de teren. Cantitatea anuală a precipitațiilor depășește 620 mm din care 400-420 mm cad în perioada caldă.

Dominarea în substrat a argilelor sarmațiene, cu un conținut apreciabil de săruri solubile a favorizat dezvoltarea vegetației de stepă sub care s-au format cernoziomuri tipice, solonețuri, cernoziomuri solonețizate și cernoziomuri salinizate. În condițiile când solurile se formează pe roci permeabile (nisipuri, calcare, gresii), surplusul de săruri din scoarța de alterare este spălat și, astfel, apar condiții optime pentru dezvoltarea peisajelor silvice, cum este cazul Dealului Rădoaia, Dealului Rediului și altor dealuri din bazinul Solonețului. Ponderea terenurilor agricole este de circa 75%.

C. Regiunea de silvostepă a Podișului Podolic cuprinde teritoriul din nord-est și constituie 5,6% din teritoriul Republicii Moldova. Relieful este reprezentat de culmi structurale plate și largi, cu altitudini de până la 270 m, secționate de văi înguste în formă de chei. Dintre procese de modelare se evidențiază procesele erozionale, carstice, pe alocuri și alunecările de teren. Temperatura medie în ianuarie este de -4°C în nord și $-3,5^{\circ}\text{C}$ în sud, a lunii iulie 20°C și respectiv 21°C . Valoarea medie a precipitațiilor anuale este în jur de 550 mm. Pe cernoziomuri levigate, mai rar pe soluri cenușii molice și cenușii tipice, se întâlnesc peisaje silvice reprezentate de stejar, carpen și stejar pufos. În arealele cernoziomurilor carbonatice se dezvoltă asociațiile de stepă. Ponderea terenurilor agricole este de circa 80%. În cadrul regiunii se evidențiază o subregiune fizico-geografică a *Podișului de silvostepă a Râbniței (C1)*.

D. Regiunea silvică a Podișului Bâcului ocupă 19,39% din teritoriul Republicii Moldova. Relieful este puternic fragmentat de o rețea de văi, vâlcele, ravene și mai ales de multiple hârtoape caracteristice pentru această regiune. Interfluviile înguste au un aspect de creste sau de dealuri. Sunt frecvente procesele de eroziune și, îndeosebi, alunecările de teren. Valoarea medie a temperaturii în luna ianuarie este de $-3,5$, -4°C , iar în luna iulie de 20 - 21°C . Cantitatea medie anuală de precipitații constituie 600–700 mm. Rețeaua hidrografică bine dezvoltată este reprezentată prin râuri mici și mijlocii. Vegetația spontană s-a păstrat destul de bine și ocupă suprafețe relativ mari. Pădurile de stejar și fag, stejar și carpen, frasin, arțar, tei ocupă 25% din teritoriu. Vegetația de pajiște și de stepă cu fâneată este prezentă pe versanții puternic afectați de eroziune, alunecări de teren și în luncile râurilor. Terenurile agricole reprezintă 63% din teritoriu. Se practică mai mult pomicultura și viticultura. În cadrul regiunii se evidențiază patru subregiuni fizico-geografice.

D1. Podișul Bâcului de Vest reprezintă cea mai înaltă unitate fizico-geografică din republică (Dealul Bălănești 429 m) și ocupă 5,45% din suprafața Republicii Moldova. Ponderea versanților depășește 80% din total, din care peste 43% au pante mai mari de 6° . Temperatura medie a lunii ianuarie este în jur de -4°C , a lunii iulie 20°C , precipitațiile medii anuale depășesc 650 mm. Pe solurile brune tipice și luvace, pe alocuri și pe pseudorendzine, se dezvoltă păduri de gorun și fag, iar pe solurile cenușii molice și tipice păduri de gorun cu carpen. Pe versanții de vest, în bazinul Prutului, pe cernoziomuri levigate și tipice slab humifere se întâlnesc asociații de stepă. Terenurile agricole alcătuiesc circa 66% din totalul subregiunii.

D2. Podișul Bâcului de Nord

Se caracterizează cu un relief de cueste și o largă răspîndire a hârtopurilor (altitudinea maximă 405 m) și ocupă 3,34% din suprafața republicii. Media temperaturii

lunii ianuarie este în jur de -4°C , a lunii iulie, 20°C . Cantitatea anuală de precipitații depășește 600 mm. Predomină solurile cenușii tipice, molice, solurile brune luvice, tipice și cernoziomurile levigate pe care se dezvoltă vegetația silvică, reprezentată prin asociații de gorun și carpen, mai rar de fag. Ponderea terenurilor agricole alcătuiește circa 60%.

D3. Podișul Bâcului de Est ocupă 5,6% din teritoriul republicii. Altitudinile depășesc 350 m. Temperatura medie a lunii ianuarie este de $-3,5^{\circ}\text{C}$, a lunii iulie $20-20,5^{\circ}\text{C}$, precipitațiile anuale alcătuiesc 550-600 mm. Prezența calcarelor Sarmațianului mediu (Basarabianului), care iese la zi în partea de est a teritoriului, contribuie la dezvoltarea, pe lângă procesele erozionale și a alunecărilor de teren, și a celor carstice și erozivo-carstice, care au generat văi în formă de chei cu un peisaj specific de asociații petrofite. Pe culmile interfluviale, pe soluri cenușii molice, cenușii tipice, pe alocuri cenușii albice sunt prezente păduri de gorun cu carpen. Se întâlnesc și sectoare ocupate de stejar pufos. La altitudini sub 200 m pe cernoziomuri levigate și tipice slab humifere, pe terenuri degradate nevalorificate în scopuri agricole, sunt prezente asociații de plante ierbacee. Terenurile agricole alcătuiesc circa 62%.

D4. Podișul Bâcului de Sud ocupă 5,0% din teritoriul republicii. Altitudinile maxime coboară de la 350 m în nord la 270 m în sud. Temperatura medie a lunii ianuarie este de circa $-3,5^{\circ}\text{C}$, a lunii iulie 20°C în nord și $20,5^{\circ}\text{C}$ în sud, precipitațiile anuale alcătuiesc 600 mm în nord și 550 mm în sud. Pe soluri cenușii molice și cenușii tipice sunt prezente păduri de gorun și stejar, pe cernoziomuri levigate și tipice slab humifere, asociații de stepă. Terenurile agricole alcătuiesc circa 67%.

E. Regiunea Câmpiilor și Podișurilor de silvostepă ale Moldovei de Sud ocupă teritoriul situat între Podișul Bâcului în nord și Câmpia de stepă a Bugeacului în sud cu suprafața de 16,3% din total. Altitudinile maxime ale reliefului variază de la 200-250 m (Depresiunea Săratei) până la 301 m (Dealurile Tigheciului). Dintre procese de modelare a reliefului se evidențiază cele erozionale; pe versanții mai înclinați ai văilor subsecvente (pe frunțile cuestelor) se dezvoltă pe larg alunecările de teren. Temperatura medie a lunii ianuarie este de circa $-3,3^{\circ}\text{C}$, a lunii iulie 21°C , precipitațiile anuale alcătuiesc 500-550 mm. Pe areale mici ale solurilor cenușii tipice și pe cernoziomurile levigate, pe culmile interfluviale, se întâlnesc peisaje silvice reprezentate de stejar pufos și gorun. Terenurile agricole ocupă 75-80%. Regiunea include patru subregiuni.

E1. Depresiunea de silvostepă a Săratei ocupă 3,09% din suprafața republicii. Are un relief de câmpie cu altitudini până la 260 m, fragmentată de formațiunile eroziunii torențiale, pe versanții mai înclinați sunt frecvente alunecările de teren. Precipitațiile medii anuale nu depășesc 500 mm. Pe interfluvii (Sărata-Lăpușna), pe soluri cenușii molice se întâlnesc areale restrânse de peisaje silvice. Pe cernoziomuri tipice moderat humifere este prezent peisajul de stepă.

E2. Colinele de silvostepă ale Tigheciului ocupă interfluviul Prut-Ialpig cu altitudinea maximă de 301 m (Dealul Lărguța), cu o pondere de 4,85% din suprafața republicii. Relieful este puternic fragmentat de eroziune și alunecări de teren. Valoarea precipitațiilor medii anuale alcătuiește 550-600 mm. Pe soluri cenușii molice și cernoziomuri levigate se întâlnește vegetația silvică reprezentată de stejar pufos (gârniță). În poiene și pe segmentele mai joase ale versanților cresc specii ierboase de stepă.

E3. Câmpia de silvostepă a Botnei ocupă 5,96% din teritoriul republicii. Are un

relief reprezentat, în cea mai mare parte, de terasele de vârstă pliocenă ale fluviului Nistru, cu altitudini de 200-220 m. Precipitațiile anuale alcătuiesc 500-550 mm. Pe soluri cenușii molice și cernoziomuri levigate sunt prezente păduri de stejar pufos (pădurea Hârbovăț ș.a.). Ponderea terenurilor agricole depășește 80%.

E4. Câmpia de silvostepă a Cogâlnicului de Mijloc ocupă 2,41% din suprafața Republicii Moldova. Altitudinea maximă depășește 250 m. Cantitatea de precipitații anuale este de circa 500 mm. Predomină cernoziomurile tipice slab humifere și cernoziomurile levigate. Pe ultimele, pe alocuri, s-au păstrat păduri alcătuite din gorun, stejar pufos și cărpiniță. Terenurile agricole depășesc 77%.

Zona de stepă Ocupă sudul și sud-estul republicii, cu o pondere de 20,85% din suprafața acesteia. Temperaturile medii ale lunii ianuarie alcătuiesc -2,5° C, -3,0° C, ale lunii iulie 21,5-22° C. Valoarea medie a precipitațiilor anuale este de 460-500 mm. Regimul termic și cantitatea mai redusă a precipitațiilor determină prezența frecventă a secetelor. În cadrul zonei de stepă pot fi deosebite două regiuni fizico-geografice.

F. Regiunea Câmpiei de stepă a Bugeacului ocupă 13,2% din suprafața Republicii Moldova. Are un relief puternic fragmentat de un sistem de văi și ravene, dezvoltarea cărora este influențată de structura geologică (prezența unei cuverturi relativ groase de loessuri și roci nisipoase), caracterul torențial al precipitațiilor și de valorificarea excesivă a terenului. Predomină altitudini sub 150 m ponderea cărora depășește 80% din suprafața totală. Temperatura medie a lunii ianuarie este sub -3°C, a lunii iulie 21-22°C. Rețeaua hidrografică slab dezvoltată, se compune din râuri cu debit mic, unele din care vara seacă parțial sau complet. Predomină cernoziomurile tipice slab humifere și cernoziomurile carbonatice. În luncile râurilor sânt prezente solurile salin (solonciacuri și solonețuri). Terenurile agricole ocupă peste 85% din teritoriu. Ele sunt însămânțate cu culturi cerealiere (grâu, porumb), tehnice (tutun, floarea-soarelui). Suprafețe mari revin viilor și livezilor. În cadrul regiunii, după morfologia, intensitatea de fragmentare a reliefului, gradul de salinizare a solurilor din luncile râurilor ș.a. pot fi deosebite trei subregiuni fizico-geografice (F1, F2, F3) (fig. 1).

G. Regiunea Câmpiei fluviale de stepă a Nistrului ocupă sud-estul republicii și reprezintă circa 7,7% din teritoriul ei. Se caracterizează printr-un relief plan de terase fluviale cu altitudinea medie de 52 m. Vegetația de stepă și de pajiște se întâlnește pe versanții mai puternic afectați de eroziune, iar cea de pajiște este prezentă și în luncile râurilor. Vegetația silvică este alcătuită din dumbrăvi de stejar-pufos (gârnițe). În învelișul edafic predomină cernoziomurile carbonatice și tipice slab humifiere. Terenurile agricole constituie 83% din suprafața regiunii, din ele 61% terenuri arabile și 16% plantații multianuale. În această regiune poate fi deosebită o subregiune fizico-geografică a *Câmpiei fluviale de stepă a Nistrului Inferior* (G1).

Concluzii

Astfel, deosebirile spațiale ale componentelor mediului au determinat diferențierea în cadrul teritoriului Republicii Moldova a mai multor categorii de unități teritoriale : zone geografice, regiuni și subregiuni fizico-geografice, unități care se caracterizează cu un anumit potențial geoecologic, cunoașterea căruia prezintă un interes deosebit atât științific cât și aplicativ. Dintre multiplele destinații aplicative menționăm problemele ce țin de localizarea și amenajarea localităților umane, de utilizarea rațională, în mod

diferențiat, a condițiilor și resurselor naturale în scopuri agricole, în transporturi, turism, recreație, în protecția mediului etc.

Bibliografia

1. *Donișă I.* Bazele teoretice și metodologice ale geografiei. Iași, 1987, 242 p.
2. *Крупеников И.А.* История географической мысли в Молдавии. Кишинев, Штиинца, 1974, 104 с.
3. *Солнцев Н.А.* О некоторых принципиальных вопросах проблемы физико-географического районирования. // Научн. докл. высш. школы, сер. геол.-геогр. науки, 1958, №2, с. 10-16.
4. *Гвоздецкий Н.А., Федина А.Е.* Физико-географическое районирование Кавказа. // Вопросы геогр., сб. 39, Москва, Географгиз, 1956.
5. *Мальков Ф.Н.* Основные вопросы физической географии. Изд-во Воронежского ун-та, 1959.
6. *Михайлов Н.И.* Физико-географическое районирование (курс лекций), ч. 2. Изд-во МГУ, 1962.
7. *Исаченко А.Г.* Основы ландшафтоведения и физико-географического районирования. Москва, высшая школа, 1965.
8. *Прокаев В.И.* Основы методики физико-географического районирования. Ленинград, Наука, 1967.
9. *Федина А.Е.* Физико-географическое районирование. Москва, изд-во МГУ, 1975, 195 с.
10. *Прока В.Е.* Географическое районирование и территориальная организация хозяйства Молдавской ССР. Кишинев, 1977.
11. *Андреев В.Н.* Растительность Молдавии и ее районирование. // Научная конференция проф.-преп. состава, посвященная 10-летию Кишиневского Государственного университета: Тезисы докладов. Кишинев, 1955, с. 33-36.
12. *Гейдеман Т.С.* К вопросу о геоботаническом районировании МССР. // Изв. АН МССР, серия биол. и хим. наук. Вып. 3, 1964, с. 33-49.
13. *Postolache Gh.* Vegetația Republicii Moldova. Chișinău, Știința, 1995, 340 p.
14. Republica Moldova. Atlas. Geografia fizică. Editura Iulian, Chișinău, 2002, 44 p.